

KÁLVINISTA VILÁG

SZERKESZTI: Dr. TAVASZY SÁNDOR

Megjelenik minden hónapban kétszer - Előfizetési díja félévre 60 Lel. Egész évre 120 Lel
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Calea Victoriei 38
Kéziratok, előfizetési díjak ide küldendőek

VI. ÉVFOLYAM

1932. MÁJUS 1.—MÁJUS 15.

9.—10. SZÁM

Pünköshti ünnepi konceptus.

— Ünnepi légátusaink megbízó levele. —

A kolozsvári református theologiai Fakultás Tanári Kara testvéri üdvözlését küldi a légátust-fogadó gyülekezetek hiveinek!

Kedves Atyámfiai!

A derüs és borus, vagy talán inkább a sötét napok apró állomásai között haladva észre sem vesszük, hogy ismét ránkköszöntött a pünköshti ünnep. Oh, milyen másképpen jött ez az áldott ünnep a békésebb és boldogabb időkben! Akkor jött és vártuk, ma jön és nem várjuk. Akkor nem volt váratlan vendég, ma idegen és váratlan. Akkor ránk mosolygott drága ajándékaival, mint valami mennyei gyümölcsfa, mi pedig ma mint a földet néző, halálosan fáradt vándor úgy haladunk el mellette, hogy nem látjuk meg felénk kinnál drága gyümölcseit. Félelmek és rettegések között megsebzett szívvel és vérző lábakkal botorkálunk az élet kietlen poros országútján. Ma egyenesen nekünk szól, minket ébresztget és biztat az Ige: „...nem a félelemnek lelkét adta nekünk az Isten; hanem az erőnek és a szeretetnek és a józanságnak Lelkét. (II. Tim. 1:7.)” Isten nem adja a félelemnek lelkét, vagy legfeljebb büntetésül a félelem lelkének hatalma alatt hagy. A félelem a saját bűnünk következménye és miután elhatalmasodott ma a bűn, elhatalmasodott a félelem is. A bűneink idézik fel azokat a szörnyű demoni hatalmasságokat, amelyek ma széjjeljárnak a világban és félelemmel töltenek el. A félelem lelke ellen, illetőleg az azt felidéző szörnyűségek ellen a saját emberi erőnkkel küzdeni sem tudunk, győzni pedig afelett még kevésbé. A lét emberfeletti támadásaival szemben egyedül Isten Lelke: az erőnek, a szeretetnek és a józanságnak a Lelke veheti fel a harcot..

A pünköshti Szentlélek-Isten az erőnek a Lelke. De nem valamely erőnek a sokféle erő között, hanem az erőnek a Lelke, amelyen kívül minden más erő csak szimbóluma a pünköshti erőnek. A pünköshti Lélek ereje előtt a félelemnek lelke úgy semmisül meg, mint a tűz lángja előtt a szénaboglya.

És a pünköshti Szentlélek-Isten a szeretetnek a Lelke. A hideg, fagyos szíveket a pünköshti Lélek gyújtja lángra és tölti be a Krisztus iránti forró szeretettel és ugyancsak a pünköshti Lélek és az általa ébresztett szeretet olvaszt bele a Krisztus közösségébe mindazokkal együtt, akiket Isten a magáéivá tett.

És a pünköshti Szentlélek-Isten a józanságnak a Lelke, vagy helyesebben, az önfeleglemnek a Lelke. Ennek pedig ma különösen jelentős szerepe van, amikor a bűn elhatalmasodása következtében a lelkek annyira meg vannak zavarodva, hogy nem tudják nyugtalanságukban, hogy merre menjenek és mit cselekedjenek.

Imádkoznunk kell az erőnek, a szeretetnek és a józanságnak pünköshti Lelkéért, hogy átvegye a mi életünk folytatását és vezérletét! Ennek a pünköshti Léleknek a hirdetésére küldjük a mi kedves tanítványunkat és kérjük a híveket, fogadják szívesen őt is, de főképpen az általa hirdetett szent ígét.

A kolozsvári theologiai Fakultás Tanári Kara nevében kívánok a keresztyén hiveknek áldott és boldog pünköshti ünnepeket!

Kolozsvár, 1932. május hó.

Dr. Tavasz Sándor
igazgató-professzor.

„Nem békességet...”

Ezalatt a cím alatt jelent meg *Makkai Sándor püspökünk legújabb könyve.*) Ha kiegészítjük a címet az evangéliumból, úgy az a következőképpen hangzik: „nem azért jöttem, hogy békességet bocssássak, hanem hogy fegyvert (M. 10:34).“ És ez a kiegészített cím már előre jelzi, hogy itt a keresztyénségnek ama töretlen alakjáról van szó, amelyet az apró kis emberi megalkuvások még nem rontottak meg. Három valóságos tanulmány foglaltatik e könyvben, u. m. „Evangélium és humánus“, „Az evangélium szociális üzenete“ és „Evangélium és egyház.“ A három közül kétségtelenül a legelső a legsúlyosabb és legdöntőbb erejű, miután a másik kettő már az első által vetett alapokon nyugszik.

„Az evangélium és humánus“ határozottan és világosan ragadja meg ennek a két valóságnak a gyökér-jelentését, valamint azt a szellemtörténeti tény, hogy bizonyos történeti viszonyok következtében hogyan azonosították az evangéliumot a humánussal és hogyan jött létre ennek következtében bizonyos „kultur-keresztyénség“, amely magával hozta a megalkuvás szellemét. Makkai szerint ezt a megalkuvást az evangélium szeretete motiválta, mintán a modern protestantizmus inkább kész volt engedni az evangéliumból, csak hogy az evangéliumtól távoleső humánisztikus szellemek számára az evangéliumot hozzáférhetővé tegye. Ennek a megalkuvásnak azonban nem volt meg a kívánt eredménye, mert a humánisztikus kultúrát lényegében meg nem változtathatta, „s míg egyfelől ez a kultúra az evangéliumi keresztyénségnek hitelét csak lejárathatta, másfelől maga is, attól érintetlenül haladt tovább a maga végzetes útján. (13).“ Végül is így oldja meg a kérdést: „Az Isten üzenete ítélet a humánus fölött is, de a humánussal megalkuvó kultúr-keresztyénség felett is. Az evangélium az emberhez szól, de az emberfelettinek szózatával. A világban akar élni, de nem a világból; a világnak, de nem a világ szerint. A keresztyénségnek, mely az evangéliumért van, sem elzárkózni, sem megalkudni nem lehet (16).“ „Nem lehet az a célja az emberi észnek, — mondja tovább — hogy a világot változtassa meg a maga megváltoztatása nélkül, a maga önző szolgálatára.“ De viszont hisz abban, hogy „A kultúrát evangéliumivá lehet és kell tenni. De csak egy módon: ha a lelke lesz

evangéliumi azoknak, akik a tudománnyal, a művészettel, a jellemmel sáfárkodnak az Isten kertjében.“ A keresztyénségnek élni kell a kultúrával, mert, amikor Isten azt mondotta az első emberpárnak, hogy a kert minden fájáról bátran egyél (I. Mózes 2:16), ezzel nemcsak engedményt tett, hanem parancsot adott az igazi kultúra szolgálatára.

„Az evangélium szociális üzenete“ című második értekezés ott folytatja, ahol az első elhagyta, amikor megállapítja, hogy a jelenkori szociális programok valamennyie azért hibás, mert az azt alkotó humánus maga megromlott, vagy legalább is súlyosan fertőzött. Ennek a súlyos fertőzésnek a következménye, hogy ma az ember jutott válságba. Ezt a páratlan emberválságot pedig a polgári társadalom etikai bomlása idézte elő. Már most a veszedelmet az teszi rendkívül komollyá, hogy a keresztyénség elválaszthatatlannak látszó módon összeszövődött és azonosult a polgári világrenddel. A kibontakozásnak egyetlenegy útja van, megtalálni azt az új keresztyénséget, amely minden ravaszsággal és hamisítással radikálisan szakítva, az Igét minden ember lelki ismerete elé állítsa és nyilvánvalóvá tegye az evangélium igazságát, melyet szégyenének takargatásával maga tett leplezetté és bizonytalanúvá (31).“ A keresztyénség előtt az a feladat áll, hogy az evangélium által a Szeretet Imperiumának a megvalósítójává legyen. Ez az Imperium nem intézményes, hanem egyéni, bár az egyház által kell megvalósulnia. Epen ezért ebből az következik, hogy az egyházi közösség „nem szociális rend és kategória, hanem szeretetközösség, melyben a tagokra, mint egyénekre koncentrálódik minden tevékenység, hogy mint a szeretet erőközpontjából, az egyházból tagjain át kisugározhassék Krisztus élete, mindenüvé, ahol a tagok mint az állami és polgári életrend legkülönbözőbb tevékenységű részesei élnek és munkálkodnak (35).“ Az evangélium az emberre nézve közönyösnek tartja, hogy milyen állami, társadalmi rendben és milyen gazdasági helyzetben él. Az evangélium mértéke alatt az a jó szociális rend, amely a szeretet lelkét szabadon engedi kiáradni.

A harmadik értekezés címe: „Evangélium és egyház.“ Erőteljesen mutatja fel, hogy az egyházból ma nem sugárzik ki hódító erővel az Akarat, Isten akarata Krisztusban: az élő evangélium. Ezért hiányzik a világból is, mert Krisztus ott van, ahol az egyház van és egyház nélkül keresztyénnek

* Soli Deo Gloria kiadása, Budapest, 1932. Ára 1 Pengő. Kapható az Ifjú Erdély Iratkeresztésében, Kolozsvárt.

Az igazi szolgálat útja.

(Teljesebb megértés végett olvassuk el I. Kor. 2:1–6. verseket.)

Isten azért akarta, hogy egyház legyen a földön, hogy ebből épüljön fel itt az Ő országa. Az egyház a magva és munkálója is egyben Isten országának. Olyan csodálatos márványdarab, amelyikbe a művész tehetségét is beleöntötte a márványnak-művésznek ura, hogy a legszebb szobor legyen belőle.

Aki az egyházba tartozik, annak az a feladata, ami az egyháznak: önmagátan és (együtt a többiekkel) a többiekben is kialakítani ezeket a nem e világból való vonásokat, az Isten arcának elvesztett hasonlatosságát. Egyszóval ez a közös feladatunk: Istennek szolgálni.

Én hiszem, hogy a mi egyházunk tagjai (a névleges tagokat nem számítva) akarnak, őszintén akarnak Istennek szolgálni. De hogyan? ez a nagy kérdés, mely előtt nagyon sokan közülünk tévován állnak. Hogyan szolgáljak?

Pál apostol vallomásában, példájában erre a kérdésre felel nekünk most Isten üzenete: az igazi szolgálat útja nem sokat tudni, hanem egyről tudni: Jézus Krisztusról s ezt hirdetni nem hihető bölcsességgel, hanem „léleknek és erőnek megmutatásában“.

*

Sokan azt hiszik, hogy legkönnyebb a lelkipásztoroknak Istennek szolgálni: hiszen csak erre készültek és egész életük ezzel áll közvetlen kapcsolatban. Istennek ez az ígéje bizonyosság rá, hogy mindenkinek egyformán könnyű, vagyis inkább nehéz és sokszor éppen a papnak a legnehezebb. Azt hiszik, hogy nagy ékesszólás, sok tudomány, bölcsesség kell, hogy valaki ismerje Isten országát és tudja ezt hirdetni. És ez így is van minden földi tudománynál: csak az szolgálhatja, aki jártas benne, bölcs benne s el tudja hitetni a maga igazát másokkal. Nem tudok szolgálni — ez az első kifogás —, mert nincs hozzá tehetségem, tudásom. Ám Isten szolgálatában ez nem így van: ahhoz nem sokról kell tudni, hanem csak egyről, a megfeszített Krisztusról. Igaz, hogy ez viszont minden tudományt felülmúló,¹ de éppen ezért eléréséhez nem kell okvetlenül emberi bölcsesség, bárki előtt egyforma lehetőségként ott áll: bölcs és tehetségtelen, felnőtt és gyermek egyaránt megtalálhatja Jézus Krisztust. Ez a legfontosabb és legdrágább egyenlőség az egymástól annyira különböző emberek világában. Gondoljunk csak a tudós Pál apostolra és a halász Péterre. Mennyire egyek

lettek abban, hogy megtalálták az Üdvözítőt és hogy azután nem akartak tudni egyébéről. Egész bizonyosan ma is van annyi egyszerű, tudatlan vagy tehetségtelen ember, aki megtalálta Krisztusban élete urát, mint ahány okos vagy művelt hívő lélek. Mert sok tudomány van, amit tudni szép, tudni jó, de „egy a szükséges dolog“. Van eset rá a papok sorában is, hogy a sok tudomány közt éppen ez az egy szükséges vész el. Csak annak a tudománynak van létjoga, amelyik Istenhez közelebb segít. Tény, hogy a tudatlanság gát lehet, de nem okvetlenül a, mint ahogy a tudás is lehet kísértés, bár nem erre rendeltetett.

Egyről kell tudni csupán annak, aki Istennek szolgálni akar, az érettünk emberré alázkodott, minket magának megváltott s bennünk önmagát megdicsőítő Őristenről és erre csak Ő taníthat meg bölcsét, tudatlant egyaránt.

*

Hogyan szolgáljak, — hangzik annyi ember ajkáról a másik megbénító kifogás — mikor nem vagyok olyan ékesszóló, hogy el tudjam hitetni az emberekkel Krisztust. A pap az más, ő megtanulta a szónoklást, állandóan gyakorolja, nő meg alkalmá is van szólni.

„Nem vagyok én ékesenszóló“ — pontosan a Mózes szavai,² mikor Isten küldetésére ellenkezni próbált. Igazat mondott, mert „nehéz ajku“ ember volt, de Isten mégis elküldte. És hogy engedelmeskedett, milyen csodálatos szolgálat fakadt belőle! Pedig számára se volt alkalom ott a hegyen, a juhok közt s mikor vakmerő hittel megkereste az alkalmat s a faraó előtt állt, a szóval akkor se ment semmire.

Az a baj, hogy azt hisszük (s ez — bár nem kizárólag — a papoknak legnagyobb kísértése), hogy csak szó lehet az evangélium hirdetése s ezért hajhásszuk vagy rajongjuk az ékesszólást. Pedig meg van írva világosan, hogy „nem beszédben áll az Istennek országa.“³ Pál azt is megmondja (ezt pedig nem a farizeusok iskoláiban tanulta!), hogy miben áll: „léleknek és erőnek megmutatásában: hogy a ti hitetek ne emberek bölcsességén, hanem Istennek erején nyugodjék.“

Vagy azt tartja valaki, hogy van a világon földi tudomány, bölcsesség, tehetség, ékesszólás, hitető emberi beszéd, amellyel végérvényesen el lehet hitetni az emberek-

² II. Móz. 4:10.

³ I. Kor. 4:20.

¹ Eféz. 3:19.

kel a Krisztus megváltását, az Isten szeretetét és országának valóságát?!

Nemrég ezt írta nekem egy nem-lelkész barátom tanácsul: „Ne mondd nekik Krisztust, de tégy úgy, ahogy Ő tett!” Milliő meg millió ékesszólás szégyene ég Isten szolgálatának ebben a hitvallásában.

Istennek szolgálni könnyű: nem kell

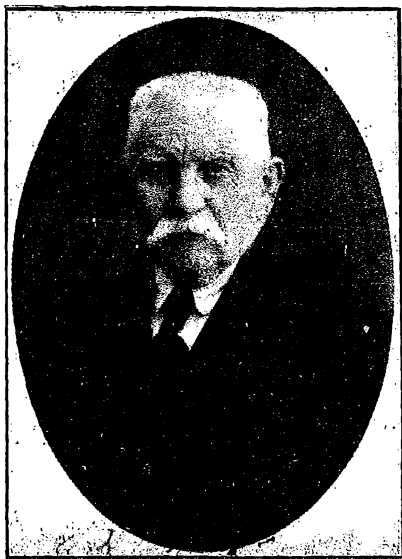
egyébről tudni, mint Krisztusról; Istennek szolgálni nehéz: minden saját bölcsességünket oda kell adnunk érte. Istennek szolgálni könnyű: a nehéz beszédű is hirdetheti Őt; Istennek szolgálni nehéz: csak Isten erejével lehet bizonyosságot tenni Róla. (Aninósa, 1932. I., 2.)

H. J.

Hármas örömnépe Felsőboldogfalván.

— Biró Áron 1b. esperes jubileuma. —

Szép és magasztos ünnepeket ült április 24-én a felsőboldogfalvi egyházközség. Ami Istennek kegyelméből oly ritka alkalom és oly keveseknek adatik meg, e nap ünnepe a gyülekezet szeretett lelképásztora, Biró Áron 1b. esperes munkásságának 51. évfordulóját s ugyancsak 51. évi hűséges házassági szövetség után az öreg lelkész pár aranylakodalmát, ezekkel együtt avatta fel az egyházközség megújított ősi templomát.

Biró Áron

Főlemelővé tette az ünnepélyt, hogy azon Dr. Makkai Sándor püspök is részt vett kíséretével Vásárhelyi János püspökhelyettes és Illés Gyula t. ü. előadó aival.

A hármas ünnepeket méltató, megragadó és gyönyörű beszédet a püspök aa. mondotta, míg az aranylakodalmi, könnyekig megható szertartást Nagy Lajos esperes aa. végezte. Majd az üdvözlések következtek, melyek sorát az Igazgatótanács nevében Vásárhelyi János főjegyző aa. kezdte, mondván lebilincselő, kedves üdvözlést, utána még sok testület és intézmény küldötte szíves köszöntését, melyekre épen olyan kedvesen és meghatóan válaszolt a jubiláns s mondott

aztán szívből jövő hálaimádságot a jó Istennek az ő nagy kegyelméért.

Biró Áront, a kedves „Áron bácsit” nemcsak az udvarhelyi egyházmegyében, de az egész erdélyi egyházkerületben sokan, de sokan ismerik. És akik ismerik, ez legfőbbet mond róla, azok szeretik is.

Ennek a megnyilvánulása volt az egyházmegyei papság, tanítóság, egyházi és világi képviselők, koll. tanári kar, különböző magyar egyházak képviselői, közeli és távoli tisztelői és barátai olyan impozáns felvonulása, hogy a templom teljesen kicsinynek bizonyult ezeknek befogadására. De bizonyosság az a sok-sok melegehangú levél, távirat, melyek arról tanuskodnak, hogy lélekben milyen sokan voltak még ott ezen az ünnepen.

Nem csoda, hiszen Áron bácsinak, a legfőbb jellemvonása a jóság és szeretet. Ezek pedig sugároznak, fénylenek és melegítenek. Ez hatotta át lényét minden munkásságában és ténykedésében. Ezek ragyogták be ezt a szép ünnepélyt is. Ezek emelték és vitték előre is, hogy pályatársai között az egyenlők között ott legyen az elsők között, mert ő nemcsak szűkebbkörű gyülekezetének volt hű munkása, de az egyházkerületnek és egyházmegyének is.

Hosszú ideig az egyh. értekezlet elnöke, 28 éven át kerületi képviselő, 27 évig az udvarhelyi kollégium előjáróságának tagja, 23 éven át egyh. számv. vő, de élénk munkásságot fejtett ki a vármegye életében is. Több mint 25 éven át törvényhatósági és állandó választmányi tag.

Mindenhol, ahová Isten állította, hűséggel töltötte be hivatását, amint maga mondotta: „Igyekeztem munkálkodni Isten dicsőségére, anyaszentegyházam és embertársaim javára tehetségem szerint jó lelkiismerettel, hűséggel, de amit tehettem, az is mind csak a jó Isten segítségével és az Ő kegyelméből történhetett”.

Igaz kálvinista papi vallomás. A jó Isten kegyelme még sokáig éltesse, segítse.

Mi ezt szeretettel kívánjuk részére Istentől.

Élete történetéből feljegyezzük, hogy nemcsak a neve Áron, de áronita családból is

származott. Édesapja szintén pap volt. A székelyudvarhelyi ősi kollégiumban tanult és érettségizett. Papi vizsgát Nagy Péter püspök előtt tett 1880-ban. Pap lett 1881-ben.

Azóta, mint mondja, 6 püspök alatt szolgált. A boldogfalvi egyházközségben 38 éve működik, a többi 13 évi szolgálata a székelyföldvári, szászcsávási és betfalvi egyházak

között oszlik fel. Szolgálata kezdetén volt egy pár évig áll. iskolában tanítással is megbízva 200 forint évi fizetéssel, de a jó eredményért a következő évben 100 forinttal fölemelték. (Boldog idő!)

51 évi papsága alatt keresztelt 865-öt, esketett 239 párt, temetett 573-at, konfirmált 488-at.

K. I.

K É Z A K É Z B E N

— Az Ifjúsági Keresztélyi Egyesület Szénior Osztályának rovata. —

Rovalvezető: László Dezső.

Hozzászólásokat kérek.

1. Az ákosfalvi fiú szövőszéke.

Szatmári Samú, ákosfalvi bibliakörös fiú megreformálta a szövőszéket. Találmánya lényege abban van, hogy gépje segítségével olcsóbb és könnyebb munkával, kevesebb munkaidő alatt egyenletesebb és szebb szöteményt lehet előállítani, mint a közönséges házi szövőszéken. Részletes ismertetést a Magyar Népből Debreczeni László írt róla.

Szatmári Samú a napokban Kolozsvárt volt. Szabadalmaztatni akarja találmányát. A szabadalmaztatás 5000 leibe fog kerülni. Erre nincs pénze. Tőke hiányában egymaga dolgozhat csupán, nem tud egyszerre nagyobb faanyagbeszerzést eszközölni. Emiatt a gépe aránylag drága. Van kb. 80 megrendelése arra az esetre, ha szövőszékét olcsóbban tudja adni. Addig azonban, amíg egymaga dolgozik a nagyobb befektetéseket nem tud eszközölni, nem adhatja olcsóbban a gépet.

Szatmári Samut tőkéhez kell segíteni. Ha ezt mi reformátusok nem tudjuk megtenni, kénytelen lesz találmányát valami jó üzletembernek poton áron eladni. A gépnek van jövője. S a mi testvérünk találmányán más fog meggazdagodni. A szövőszéket székely ember találta ki, nagybárá székely nép használja, nem szabad kezünkől kiejtenünk.

Javaslatom a következő: Kamatmentes kölcsönképpen adjunk össze 20.000 leit. Eből ötezer lei a szabalom megszerzésére fordítódnék, tizenötezer lei anyag és gép beszerzésre. A tőkéből ki-ki annyit ad, amennyit akar. A tiszta nyereségből megállapítandó arányban mindenki megkapná a befektetett tőkét.

Akosfalván a lelkész vezetése alatt egy kis műhely létesülne. Szatmári Samú mellé összegyűjtenének 6—7 munkanélküli református bibliakörös asztalos fiút, akiknek megélhetését biztosítaná az üzem. A tiszta jövedelem 10%-a valami református célt

szolgálna, teszem fel munkanélküli bibliakörös fiúk támogatását. Ez a tízed lenne a befizetett tőke örökös kamata. A lelkész vállalná, hogy református szellemben vezesse a dolgozó fiúk életét.

Tervem megvalósulása igazolná, hogy az egyház képes a maga körén belül megoldani fontos gazdasági és társadalmi kérdéseket. Ha majd az egyház több ilyen példára hivatkozhatik, lesz alapja egyetemes viszonyok között is hirdetni, hogy van ereje a mai kérdések megoldására.

Ha az erdélyi reformátusoknak nem lesz ereje 20.000 leit összeadni s egy ilyen keresztyén ipari vállalkozást létre hozni, akkor nincs joga hirdetni, hogy van szerepe a mai gazdasági válság megoldásában.

Ifjúsági ügy, keresztyén ügy, aktuális kérdés.

A hozzászólásokat az eset elvárja.

En nem hagyom az ügyet elaludni. Munkanélküli testvéreim kenyerhez való segítése mellett, az ügy körül megnyilvánuló érdeklődésből és hozzászólásokból a szénior tagok lelkiismeretét is meg akarom ismerni. A kérdést ébren fogjuk tartani. A hozzászólásokat legsürgősebben kérem.

2. Református falusi ifjúsági lap kell, mert ilyen nincs és szükség van rá. A Görgeyi egyházmegyében vetették fel a gondolatát. Ki hogy látja elindulását, jövőjét? Szívesen fogadná az ifjúság! Mit tudna fizetni érte? Hány példányt tudnánk elhelyezni? Mi lenne a feladata? Mivel támogatnád?

Feleletet kérek!

3. Hol lesz a nyári szénior konferencia? Mi lesz a programja? Hozzászólások, javaslatok, esetleg meghívás nélkül a központ roppant súlyos felelősség alatt áll.

Feleletet kérek!

Kolozsvár, 1932. április 26-án.

László Dezső.

A közelmúltban Szóts Sándor és Pálffy Károly testvéreink házasságát az Ur egy-egy fiú gyermekkel áldotta meg. Isten áldását kérjük a gyermekekre és szüleikre.

Nyugtázások. Legutóbbi nyugtázásunk után a következő összegek folytak be a rovatvezető-pénztárhoz:

Dr. Kiss Erzsébet orvosnő 100 lei (tagdíj), Molnár Károly 50 lei (tagdíj), L. Nagy Béla 100 lei (tagdíj), Tatár Mihály 100 lei (60 lei tagdíj, 40 lei K. V.), Gavallér Lajos 80 lei (tagdíj), Jancsó Dezső 60 lei tagdíj), Fazekas Sándor 40 lei (tagdíj), I. Szász Árpád, tanár 150 lei (60 lei tagdíj, 90 lei K. V.)

A további befizetéseket legsürgősebben kérjük.

Kérelem. A szénior tagoknak az ifjúsági munkában példaként kell világolniok. Hogy

akarunk az ifjúsági munka élcapata és hátvédje lenni, ha legelemibb kötelességünket sem teljesítjük. Akik ezeket a sorokat elolvasták s végeznek ifjúsági keresztyén munkát, jelentésüket azonnal küldjék be az ifjúsági utazó titkárnak.

Jövő télire, hála Istennek külön részletes programot kell a *falusi* ifjúsági csoportok részére is, mert már oly széles körű az érdeklődés, hogy a külön program kiadásának anyagi nehézségei sem volnának. Ezt a programot csak az elmúlt téli falusi munka eredményei és tapasztalatai alapján lehet megalkotni. Szeretettel kérem falun dolgozó testvéreinket, hogy ebbe a körbe vágó gondolataikat, tapasztalataikat legsürgősebben küldjék el hozzám.

László Dezső,
ifj. utazó titkár.

Az Ifjú Erdély és az Udvarhelymegyei Református Nőszövetség

Haaz Rezső rajzait most adta ki levelezőlap alakjában. A lapok, amint az itt közölt képeken is látható: az erdélyi leányok és asszonyok viseletét ábrázolják. A teljes sorozat (11 darab) ára 100 leu kiszínezve, színezetlenül 50 leu. Darabonként 12, illetve 5 leu.

Levelezzünk e lapokkal, mert veszendő értékeinket mentjük vele. A viseletek leírása az Ifjú Erdély ezévi április és májusi számaiban található. A lapokat Gyárfás Pálné nőszövet égi elnöknőnél lehet megrendelni. Címe: Cristur-Székelykeresztur, jud. Odorheiu.

Romániában a legújabbban kiadott Belügy-miniszeri rendelkezés szerint jövőben a szüntársulatok előadásait kivéve, minden egyes esztély kérvényét a Belügyminisztérium hagyja jóvá, a kolozsvári művészeti felügyelőség véleménye alapján.

Az úgynevezett kis érettségi ügyében a román közoktatásügyi miniszter rendeletet adott ki, amely szerint a IV. osztályos tanulók érettségi vizsgájuk alkalmával csak a román nyelvből és matematikából kell írásbeli és szóbeli, míg a történelemből, földrajzból és francia nyelvből csak szóbeli vizsgálatot kell tenniük.

Magyarországon a Bethánia-egylet tagjai az ország több helyein így pl. Miskolcon, Nyíregyházán, Makón stb. végeznek cigánymissziói munkát. Igen értékes ez irányú munkásságot fejt ki Koltay Józsefné Piliscsában és környékén, már hét éve. Földi mértékkel eléggé fel nem becsülhető munka eredménye, hogy az írás és olvasásban már annyira előhaladtak, hogy az Írást már maguk is tudják olvasni és a cigány-nyelvre lefordított 22 egyházi szép énekiünket énekelni.

Arany János Irodalmi Társaság által kiírt kétezer leus novella pályázat nyertese Donáth László harasztkeréki református lelkész lett „Játékos éjszaka” című székelly tárgyú novellájával.

Dr. Ravasz László dunamelléki református püspök folyó évi április 24-én tartotta a budapesti rádióban a 100-ik rádiós prédikációját.

A posta által kiadott legújabb rendelet szerint ez után az olyan postára feladott leveleket, melyekre hátul, a levél lezárási oldalára ragasszuk a bélyeget, a posta nem továbbítja. Ezért leveleinket a címzési oldalára ragasztott bélyegekkel lássuk el.

Budapest egyik utcáját Szaboleska Mihály utcának nevezték el.

A Magyar Történelmi Társulat Budapesten 1932. április 21-én megtartott közgyűlése a Hunyadi-centennárium előkészítésére előkészítő bizottságot küldött ki.

A tudományos világ folyó évi április 21-én ünnepelte Fröbel Frigyesnek, a modern nevelés-tudomány egyik úttörőjének és az óvodák első alapítójának 150 éves születését.

Donáth Benjámín 77 éves tisztviselő autodidakta budapesti lakos tizenharmadik életéve óta sem középiskolába, sem egyetemre nem járt, sem tanítótól, sem tanártól nem tanult, hanem bámulatos szorgalommal és kitartással saját módszere szerint sajátította el a görög, latin, héber, német, angol, francia, olasz, spanyol, orosz, lengyel és cseh nyelvismereteit. Ezen az alapon aztán belemért a bibliai szöveg tanulmányozásába és így jött rá hogy a dekalógus második parancsolatának a „bosszúálló Istenről” szóló kifejezése, amely az ismert bibliafordításokban indolentia folytán évszázadokon át inveterálódott: nem felel meg a héber eredeti szövegnek, sőt hamis fordítás, amelyet végképen törölni s helyesbíteni kell. Ezt a nézetét a vatikáni commissione pontificale per la revisione della Vulgata utasítására olasz nyelven írott dolgozatában ki is fejtette és az ószövetségi „bosszúálló Istenről” szóló téves legenda tarthatatlanságát igazolta. — Legközelebb az

újszövetségi szöveg vulgatabeli fordításának egyik vitás tételére nézve tett összehasonlításokat és ide vonatkozó megállapításának eredményét közölte Baltazár Dezső dr. református püspökkel is.

A canterburyi érsek felhívja az érdekelteket, hogy az egyháznak évi 588 lelkészre van szüksége s a háború óta 500-an alul van theologusok száma. Ezért sok öreg lelkész nem mehet nyugalomba.

Egyik laptársunk arra a feltett kérdésre, hogy miként lehetsz egyházad tönkretetője, az alábbi 10 pontba foglalt feleletet adta: 1. Ha feléje sem nézel. 2. Ha gúnyról illeled. 3. Ha vele kapcsolatban mindig csak azt kérdezed: mi hasznom van belőle? 4. Ha munkájából soha részt nem vállalsz, csak nézed messziről és kritizálsz. 5. Ha lelkészéted egészen magára hagyod. 6. Ha a templomban soha nem énekelsz. 7. Ha végrehajtót vársz az egyházi adóra. 8. Ha a gyülekezet békéjét közönynek nevezed. 9. Ha a buzgó hívekben csak szenteskedőket látsz. 10. Ha meg sem kísérel, hogy egy másik embert elvigyél a templomba. — És hogyan lehetsz Egyházad építője? Ha fentebbi 10 pontba foglalt feleletnek épen az ellenkezőjét cselekeded.

A sárospataki theol. ifjúság: a város téli inségenyhítő akciójában saját kezdeményezésére szintén részt vett. A konviktusban étkezők novembertől márciusig lemondottak déli kenyér adagjuk feléről és ezt a kenyérmennyiséget, egész kenyerekben a református egyházközség inségakcióján keresztül, eljuttatták a rekszorultaknak.

Kolozsvár-hidelvei parochialis-kör folyó évi április 10-én tartott gyűlésén elhatározta a szomszéd-atyasági rendszernek a gyülekezetbe való bevezetését.

A varsói protestáns theologiai fakultásnak a mult tanévben 97 hallgatója volt. Ezek közül 51 lengyel, 44 német és 2 ukrán.

Kálvin János templomában Genfben, a leszerelési konferencia alkalmából úrvacsorát osztottak. A szent szolgálatot református, evangélikus, ó-katholikus és anglikán lelkészek végeztek.

A hajdunászi református egyházközség, bár a politikai község 12,000 Pengő (36,000 Leu) iskolai segélyt szavazott meg, úgy határozott, hogy „átmenetileg” feladja 27 tanerős református elemi iskoláját, anyagi okokból. Erre a híre az ottan alkalmazásban levő 27 református tanító, a folyó évi március 11-én megtartott gyűlésükön úgy határozott, hogy az egyháztól kapott fizetésének 25 százalékát felajánlja az egyháznak, hogy az iskolák további fenntartása lehetővé váljék.

A kolozsvári református egyházközség lelkészei és lelkész jellegű tanárai, mint a Kolozsvári Lelkeszek Társaságának tagjai, folyó évi április hó 7-én dr. Makkai Sándor püspök elnöklése alatt értekezletet tartottak. Szőnyegre került többek között a kolozsvári gyülekezetek árviz károsult tagjainak a segélyezése. Legérzékenyebben sújtotta az árviz a hidelvei körzetéhez tartozó híveket, ahol 122 református család szenvedett érzékeny károsodást. Ezeknek felsegélyezésére Kolozsvár város területén és az egyházközség hatáskörén belül általános gyűjtés fogantatba vételét és egyben az április 10-iki istentisztelet-perselypénzeknek a vízkárosultak között való kiosztását határozták el.

A domokosi és berkeszi református egyházközség hívei folyó évi március 6-án, a belmissziói nap keretében testvéri találkozót tartottak Domokoson.

Dr. Makkai Sándor református püspök, a közelmúltban Budapesten, a Protestáns Iro-

dalmi Társaságban „Evangélium és Humánizmus”, „Az evangélium szociális üzenete” és végül „Evangélium és Egyház” cím alatt három felolvasást tartott. „Nem békeességet” összefoglaló cím alatt ezt a három igen értékes és súlyos igazságokat tartalmazó felolvasás anyagát a budapesti S. D. G. Szövetség kiadta. Az „Ijú Erdély” kiadóhivatalában (Ref. Theologia) kapható lesz.

A hódmezővásárhelyi református egyház tanács bizottságot küldött ki az egyházközségnek hat önálló (5 belterületi és 1 külterületi) egyházközséggé való átszervezése végett. Az egyházközség lélekszáma 36.600.

Magyarországon a Lelkeszi Nyugdíjintézet-től 1931 végén 111 lelkész élvezett nyugdíjat. Az özvegy lelkésznék száma 493, szülőtlén árva 43, apátlan árva 124.

Budapesten a legújabb népszámlálás szerint 115.000 református él.

A Debreceni Protestáns Lap írja: „Sajnál Református körökben is sokszor kihagy a memória. Olvastunk egy templomszentelési meghívót, amely „főpapi közreműködéssel” kezdődött és „zártkörű táncmulatsággal” végződött. Elöl: Te benned Bízunk, végül: Csicsónénak három lánya.”

Romániában az elemi iskolai tankötelesek száma 2.653.433, ebből beiratkozott 1.986.520 és így az elemi iskolát nem látogató gyermekek száma 667.913, tehát a tankötelesek közel 30 százaléka nem jár iskolába.

Kolozsvár-hidelvei fiúbibliakör a Ferencz-József-úti református templomban folyó évi április 10-én műsoros templomi ünnepélyt rendezett a regáti misszió javára.

A budapesti egyházmegye rendkívüli közgyűlésén pályadíjat tűzött ki a székes-főváros karitatív intézményeinek személyes tapasztalatok útján való ismertetésére, ezenkívül az iparos-tanonok szociális helyzetrajzára, a budapesti református templomok leírására és a zsoldáréneklésben kivételes jártasságot mutató gyermekek részére is.

A magyarországi négy református Theológián 396 tehologus tanul. Az utolsó 3 év alatt 223 végzett segédlelkészt bocsátottak ki a theológiákról.

Bulgáriában élő protestánsok most nyitották meg első lelkészképző intézetüket 18 hallgatóval.

A budapesti-fasori református egyház szeretetvendégségre gyűjtötte össze az egyházközség területén élő háztartási alkalmazottakat. A szeretetvendégséget maguk a háztartási alkalmazottak rendezték, szolgáltatták a műsort, még a konferáló is közülük került ki.

A Magyarországi Református Egyház Egyetemes Konvent legutóbb tartott gyűlésén Görömbei Péter ref. lelkész javaslata alapján kimondotta, hogy az egész föld magyar reformátusaival kiépítendő a lelki kapcsolat s egy szervezet létesítésével az állandó érintkezés megvalósítására fog törekedni.

Dókus Ernő, a tisztáninnyi református egyházkerület főgondnoki állásáról és egyben a magyar református egyház egyetemes konventjének világi elnökségi tisztéről is lemondott.

Dr. Tavaszy Sándor, a kolozsvári református theologia igazgatója, lapunk felelős szerkesztője, meghívás folytán nagy és előkelő közönség jelenlétében tartotta meg előadását „A modern ember hite” című sorozatban „Hiszek Szentlélekben” címen Budapesten, a theologia dísztermében, folyó évi április hó 26-án.

A bukaresti magyar református egyházközségi elemi iskola, mely 4 tanteremmel és

tanítóval rendelkezik, három esztendei várakozás után megkapta nyilvánossági jogát.

Moszkvában, a most megnyitott atheista egyetemen, a hitetlenség tiszteletbeli doktorává avatták Jaroslawskit, a hitetlenség propagandájának a vezetőjét.

A genfi egyházi tanács és protestáns egyesületek elhatározták, hogy a svájci reformáció 400. évfordulóját 1936. május 21-én tartják meg, amely dátum nemcsak a genfi protestáns Köztársaság és a református egyház megalapításának, hanem Kálvin Intitutiói első kiadásának az ideje is.

Szathmári Samu ákosfalvi református fiú megreformált szövőszékét az elmúlt napokban Kolozsvárt bemutatta. Ugy a theol. tanárai és ifjusága, mint a Székely Társaság falusi leány- és fiú-tagozata nagy érdeklődéssel kísérte a bemutató előadásokat.

A Magyar Református Külmissziói Szövetség szeretetvendégséget rendezett a budapesti református egyházmegye hitoktatói részére, f. évi április 22-én Budapesten. A szeretetvendégség keretében Szabó Imre esperes tartott előadást, hogy mit tehetnek a vallástánító lelkészek és tanítónők a külmisszióért tanítványaik között. Mi innen úgy látjuk, hogy Magyarországon talán a reformáció óta nem volt ilyen nagy megmozdulás a külmisszió iránt, mint napjainkban.

Az Erdélyi Református Egyházkerület ifjúsági utazó-titkára folyó évi április 2—14 között a görgényi református egyházmegye ifjúságát látogatta meg. Tizenhárom egynapos konferenciára volt az egyházmegye egész ifjúsága meghíva. Sajnos az árvíz több falu ifjúságát teljesen megakadályozta a konferencián való részvételben. Az ősz óta összesen 31, egynapos konferencián vett részt az utazó-titkár.

Romániában, — a legújabban kiadott Közoktatásügyi miniszteri rendelet szerint — a folyó tanévet minden iskolában június 1-én be kell fejezni.

Székely-moravicai (Jugoszlávia) református egyházközség egyik felügyelő presbitere házi látogatásainak eredményéről beszámolva azt a szomorú megállapítást tette, hogy vannak családok, hol a templomkerülés szinte hagyomány-szerűen szállt át apáról fiúra és mégis jó reformátusoknak tartják magukat, mert Bibliát olvasnak és az egyházi közterheket pontosan fizetik... Ez talán a jobbik rossz. De mit mondjunk mi, ahol Testvéreink közül igen sokan templomba nem járnak, Bibliát nem olvasnak, egyházi közterheket meg egyáltalán nem akarnak fizetni és ezek is reformátusoknak vallják magukat...

Az Ifjúsági Keresztyén Egyesület Kolozsvárt folyó évi április 17-én egy napos iparos-fiú konferenciát rendezett. Dél előtt 25-en, délután 50-en vettek részt a konferencián. A megbeszéléseket nagyon élénk figyelem és sok hozzászólás követte. Bibliaóra mellett az imádkozás és az egyház szociális feladatainak megbeszélése képezte a konferencia központját. Szeretetvendégség keretében tartott vetített képes előadás fejezte be a napot. Joggal kérdezhettük: csak ötven református iparos fiú van Kolozsvárt? Mikor látjuk meg az iparos fiatal-ság lelki gondozásának fontosságát? Ezen a téren a Királyhágómelléki városi gyülekezetek az erdélyieket rég megelőzték.

A budapesti Athenaeum könyvkiadóvállalat pályázatot hirdet: I. Képeskönyvre 3—6 éves, tehát olvasni nem tudó gyermekek számára. Tartalmazzon ez a képeskönyv legalább 10 és leg több 20 képet, mindegyik képnek két-négy-soros rövid, talpraesett, kedves szövege legyen,

Egy csoport kiváló theológus ifjúnak meg kellene szerezni a középiskolai tanári oklevelet, hogy így felújljon — modern formában — de minden lelki értékével, a lelkész-tanár típus. Nyelvtelenséggel bíró legkiválóbb ifjainkat rendszeresen kellene külföld felé irányítani: több európai református egyházban évtizedek óta krónikus lelkész hiány van. Egyes népek között (spanyol, ukránok stb.) csodálatos evangéliumi ébredés jelei mutatkoznak s felhangzik a kiáltás apostoli buzgalom és igénytelenségű lelki munkások után... A végén kiderül, hogy nincs tultermelés, mert keresztyén munkásokból sohasem lehet és lesz elég...

A népszövetséghez tartozó nemzetközi egészségügyi intézet érdekes statisztikát hozott most nyilvánosságra az 1875—1925. évig eltelt, 50 esztendő születési és halálozási számarányának, továbbá az átlagos életkor kialakulásának adatairól. 26 európai ország és Ausztrália, Újzélánd, Japán, az Egyesült-Államok adatait ismerteti. A legmeglepőbb a statisztikában, hogy Japán az egyetlen ország, melyben az utolsó 50 esztendőben a születési arányszám emelkedett, míg minden más országban erősen csökkent. Ugy a születések, mint a halálozások arányszámának csökkentésében egyformán Németország vezet. A német birodalomban 1900 óta a születési arányszám 47 százalékkal csökkent, így tehát Németországot most jobban fenyegeti az elnéptelenedés, mint Franciaországot, mert a franciák születési statisztikája ötször magasabb számokat mutat, mint a németeké. Mindenesetre javít a helyzeten Németország szempontjából az, hogy a halálozási arányszám szintén itt mutatja a legnagyobb csökkenést. Az átlagos életkor vizsgálata során a nemzetközi egészségügyi intézet a hivatalos statisztikák alapján megállapítja, hogy az utolsó öt-

ven év alatt az átlagos életkor kerek 20 évvel emelkedett. 1875-ben még 37 év volt az átlagos életkor, 1925-ben azonban ez már 57 évre emelkedett. Nagyon megnyugtató adata a genfi statisztikának az is, hogy a csecsemőhalandóság arányszáma 1913. óta a felére esett vissza.

A tahitótfalui református egyházközség hívei új felekezeti iskolát építettek. Az igazi értéket ennek az építésnek az adja meg, hogy a nehéz anyagi viszonyokkal küzdő hívek közmunkával építettek a magyar szónak hajlékot. A hetekre előirányzott munkát napok alatt végezték el, mert érezték, hogy Istenért, egyházukért és az eljövő fiatal generációért, a jövővért dolgoznak. Megemlékezésre méltó, hogy csak önkéntes fuvar két nap alatt 1200-at szolgáltatottak.

A budapesti Keresztyén Ifjúsági Egyesület KIE. étkezőt és kávézót rendezett be Budapesten VIII. kerület Horánszky-út 26. szám alatt. Leves, főzelék, tészta és kenyér 54 fillér, míg a húsos menü 84 fillér és egy pengő. Kiszolgálási díj nincs. A Budapestre utazó olvasóink figyelmét ezuton is felhívjuk a KIE. étkezőre és kávézóra.

Palesztinában az ásatások során a napokban Chassul közelében épületek és falak romjaira akadtak, melyek vastagon be voltak borítva hamuréteggel. Az ásatásokat vezető tudósok szerint valószínűnek látszik, hogy Sodoma és Gomorrha, a két bibliai város romjai kerültek napvilágra.

A budapesti, pápai és sárospataki theologia fenntartása az elmúlt évben 237.000 pengőbe került. A theológusok száma e három intézetben 238 lévén, egy theológus tanítatási költsége tehát az egyháznak évi ezer pengőt, azaz az akadémia teljes elvégzése 4000 pengő kiadást jelent minden theológus után. Ez összegben nincsenek benne az internátusi díjak.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Többeknek. Néhány beküldött könyvet még mindig nem tudtunk ismertetni, miután a könyvek ismertetésével megbizottak írásaikkal nem tudtak elkészülni.

T. G. Szatmár. Szép verseskönyvetet hálásan köszönöm. Nagy gyönyörűséggel olvastam, némelyik pedig költői kifejező erejével és mély-

értelmű jelentésével egyenesen megragadott.

M. A. Cikked a lap kiszedése után érkezett be, tehát ebben a számban már nem tudtam közölni.

N. J. Dr. Török Imréről lapunk következő számában fogunk megemlékezni.